

bris, quod supra memoravimus, anno hujus saeculi septimo, et sexagesimo; quo nimirum die solemnia Stanislai Kostkae celebrabantur, cujus ille innocentiam perfecte moribus expresserat. Ferdinandus Bustillus, Eques Calatravius, magna vir auctoritate inter urbis primores; nec mediocriter litteris excultus, Antonii cadaver intuens, humiliter genua flexit, ac pedes deosculatus est: sui videlicet muneris ratione occasionem habuit hominem cognoscendi, cujus proinde virtutem eo magnificet, ut nunquam de illo verba faceret, quin virum Sanctum appellaret. Sepultus est in Paroeciali Veraecrucis templo, ubi Christianae vitae per baptismum natus erat.

Quam sacram Fidem in eo suscepit lavacro, ad totum vitae tempus indefessa opera excoluit: quamquidem theologiam virtutem manifestam fecit in religioso cultu erga Deum, pietateque in Mariam Virginem, atque alios caelestes incolas. Ad aram sacrificaturus accedebat quotidie, nisi graviter valetudine vexaretur: atque eo erat in Ecclesiae ritibus exactus, tanta gravitate, vultusque modestia compositus, ut religiosus fervor, qui sacrificantem urgebat, facile ad intervenientes transiret. Haec eadem virtus frequenter illum a cubiculi solitudine ad Eucharisticum Numen trahebat; ad cujus conspectum effundebat cor suum dulcissimis juxta, et ferventissimis affectibus. Inter prima, quae vehementer discipulis commendabat, reverentia erat digna christiano ad sacras aedes: ardens
ni-

nimirum domus Dei colendae studium urgebat ejus viscera, ne debitum Divinae Majestati honorem impudenti hominum licentia violari pateretur. Nec in templo duntaxat, sed ubique adorabat, ac reverebatur Dominum, quem animo semper intuens, nulla intermissione cogitabat praesentem, atque ejus gloria plenum terrarum orbem: inde quidem illa vultus, et gestus, et operum omnium perpetua gravitas, quae non studio quaesita, sed ingenua videbatur. Hanc praesentis Dei cogitationem, quam pro virtutum perfectione acquirenda nimium quantum utilem experimento didicerat; et discipulis, et iis omnibus, quos pro confessionibus audiebat, potissimum commendabat. Sacerdotium precum quotidianum pensum, piacularem globorum cultum Mariae Virgini dicatum, et ea cantica, quae ab Ecclesiae Doctore Bonaventura composita, certamque in formam redacta, *Piissima* precatio dici solet; genibus innixis, pie, intente, ac religiose solvebat. Eadem et attenta mentis custodia, et reverenti corporis positione vacabat divinis rebus meditandis, atque ex Societatis praescripto suae conscientiae bis quotidie investigandae. Mariam Virginum Reginam impenso amore colebat a puero; quem amorem cum omnibus, quibuscum agebat, communicare procurabat sollicitus. Josephum, et Lojolam Parentem singulari etiam pietate prosequabatur. Imperatus olim a Superioribus, Durangum immigrare; quo lactior id acciperet, non parum cogitatione adjutus est, in illo ex-
ta-

tare oppido depictam Lojolae imaginem, quae postquam fuerat Omnipotenti Numini instrumentum ad mirificam moribundi sanationem, novo deinceps portento pallorem in se susceperat, aliaque funesta indicia, quae nuntiarant in aegroti vultu propinquum interitum. Ad propagandam etiam alios inter mortales Lojolae amorem, suis ipse sumptibus ejusdem Divi multiplicavit imagines.

Eluxit in eo maxime Divina Charitas; quam probat affatim, quod ad aetatis annos fere quadraginta quatuor nunquam sit visus Dei legem vel in minimo violare. Judicabat propterea vox publica, cum se sisteret Antonius ad Christum Judicem, astiturum indutum nuptiali Divinae gratiae veste, qua fuerat in sacro fonte decoratus. Deus erat suorum omnium operum primus motor; nihil aut facere, aut cogitare videbatur, quod ad Deum non referret; nihil propemodum, nisi de Deo, loquebatur; quod si quem alium sermonem admitteret, in secreto cordis Deum certe respiciebat. Haec Divina Charitas erat in causa, cur tantopere doleret, quod peccarent homines; cur etiam vehementi arderet desiderio, Deum cognosci, Deum adorari, Deum nostri amantem vicissim amari. Judex ad poenitentiae tribunal, Orator e suggestu, Magister, cum traderet, pueris, et indoctis Fidei sacrae rudimenta, id profecto quaerebat unum, Dei gloriam promovere. Cum in domo Professorum moraretur gravibus, ut alibi demonstravimus, occupationibus onustus; ultro sibi

sibi etiam imposuit, noctu domus famulos doctrina Christiana pascere; meridieque impetrata a Superioribus venia, quamplurimis ad ejusdem domus januam quotidie confluentibus, qui stipem rogabant, cum alimento corporis utiliorem Divini Verbi panem distribuebat. Cum res agebatur de Collegio pro Sociis aedificando Cordubae, patrimonium suum destinabat huic operi, quod saluti animorum profuturum existimabat; qua tamen frustrata piorum hominum mente, bona illa sua inservire constituit Sacerdotibus alendis, qui per Angelopolitanam dioecesim verbum Dei disseminarent; hoc uno pacto, ut frequentarent Cordubam: ratus videlicet, quod aequum erat, principem charitatis locum deberi Oppido Gentis, et Familiae, ubi altus ipse a tenellis, atque educatus, ubi gentiles opes, fundique, atque ingenua nobilitas. Incredibiliter gaudebat, si quem audiret magno animorum fructu insudantem, aut peculiari quodam fervore concionantem, aut toto ingenii conatu quaelibet alia Societatis ministeria exercentem. Dicebat palam, perquam magna se laetitia suscepturum imperium, si renuntiaretur a Superioribus perpetuus Ludimagister: quoniam fructum se posse colligere speraret inter pueros id aetatis.

Haec in Deum charitas, quae Antonium ornabat, dotes eas habuit omnes, quas ad sinceram dignoscendam praefigit Paulus Apostolus. Patiens erat adeo, ut ne tempore quidem aegritudinis, nec oblati dissidendi occasionibus, quae occurrunt necessario degentibus inter plures, un-

unquam a tolerantia defecerit. Tot inter Socios; qui ad plures annos cum Antonio vixerunt, nemo fuit ullus, qui expostulantem illum audiret: ut injuriis, cavillationibus, conviciis impune lacessi posse crederetur. Patientiam impetebant interdum sublabentis irae motus, quos tamen reprimebat, ac fraenabat ita, ut videretur innata mansuetudo, quae victoria erat ingenti studio comparata. Neque vero quod saepius in ejusmodi se vicisset, idcirco minus erat cautus in posterum; sed angue pejus occasionem fugiebat, quoties vel remotum periculum vereretur. Erat etiam benigna illius charitas, maxime cum aegrotis, atque iis, qui ad se in poenitentiae tribunali accedebant: primos assiduus visitabat, solabatur, omni ministerio juvabat, occasioneque data, muneribus recreabat; alteros tractabat suaviter, nec unquam non cum illis erat tranquillus, et humanus; quantumvis rudes essent, aut importuni, aut ingenti copia confluentes opprimerent. Non inflabatur, sed demisse adeo de semet sentiebat, ut verbum, quod sui laudem redoleret, nunquam in ejus ore auditum sit. Tam longe aberat, quod alicui se anteferri desideraret, ut ab ejus verbis, et gestu satis appareret, cunctos credere sibi merito superiores. Vehementer expetebat abjectissimis vacare ministeriis, cum praesertim, id faciens, ab aliis defatigationem redimeret. Quotiescunque Socii omnes pro consessu publico conveniebant, nisi tempestive illi accederent, quorum erat locus inferus, Antonio

nus praecoccupabat. In triclinio, et culina libentissime se praeebat ad ea demissionis exercitia, quae tanti aestimabat Societatis Conditor. Quo tempore Durangi Seminarium gubernavit, perantiquum habuit, ad constitutum in hebdomade diem prandentibus alumnis ministrare. In concertationibus litterariis, in quibus ira solet concitior erumpere, nullus illo demissior, nullus verbis moderatior. Cum propugnaret, non commendabat responsi sui efficaciam; neque vim argumentationis, cum propugnantes impeteret: semper omnino alienus a maligno quodam, ac subridenti gestu, qui se vicisse credentes fere solet comitari. Atque eo jam facilis erat in iteranda demissione, ut, cum ter memoria falleretur in concione publica, propalam eduxerit scriptum, quod secum ferebat, et inde institerit nullo perturbationis indicio: quamquam fuere complures, qui certissimum crediderunt, id hominem ex consulto fecisse ad aucupandum sibi contemptum.

Toto denique vitae tempore visa est in Antonio praecipua illa nota; quae sinceram a personata charitate discernit; videlicet, non quae sua, sed quae Jesu Christi sunt, quaerere. Quidquid ageret, aut agendum ambigeret, nunquam consuluit, num sibi bonum; sed utrum gloria Deo esset? A pueritia bellum indixit suimet amori; suosque affectus respexit semper tanquam Divinae Voluntatis valentiores hostes. Debellavit superbiam demissione, iram tolerantia, odium beneficentia. Cum Seminarii Du-

rangensis praefecturam posuit, ad ejusdem Seminarii januam suggillatum se legit maledica inscriptione: certo novit auctorem fuisse petulantem quemdam alumnum, quem et tunc muneribus liberaliter habuit, et exinde philosophiae Magister singulari benevolentia prosecutus est. Austerus nimium fraenavit gulam inedia voluntaria, quam fere vocare possumus jejunium perpetuum: ab iis omnibus abstinebat, quae plus esse judicabat pro delicatioris palati gustu, quam pro necessario corporis nutrimento: et quidquid pro se reficiendo sumeret, nisi horis ab Superiore praestitutis, nunquam sumebat. Perpetua sensuum custodia bellum conflavit curiositati: propterea nisi obedientia, pietas, aut urbana charitas traheret, extra cubiculum non erat. Jam puer videbatur cum suis oculis convenisse, nequid ex perituris rebus intente conspicerent: quod ita quidem, dum vixit, custodivit, ut, quoties volumus Antonii imaginem mente concipere, non aliter possimus, nisi oculis demissis illum consideremus. Nec minori diligentia silentium, quam oculorum modestiam observavit: etenim norat optime, quam difficile sit linguam domare, a Jacobo Apostolo appellatam membrum veneno plenum, a quo in corpus universum descendunt maculae; ignem, qui totum vitae cursum contaminat; seminarium iniquitatis. Amori deliciarum, quibus plus justo mortales indulgere solent, rigorem macerationis opposuit. A cilicio, et flagello, quae puer adhuc in charissimis habuit, non abstinuit, dum
per

per valetudinem licuit: quas quidem, et alias corporis afflictationes adaugebat in esurialibus feriis, in novendialibus ante aliquot Ecclesiae solemnias, et, quod supra memoravimus, cum proxime ad populum de sacris rebus dicturus esset. Nec ejus tenuissimae valetudini mediocris erat maceratio, quod ad quatuor totas horas, ut minimum, genibus flexus quotidie duraret. Amorem consanguineis debitum ita ad pietatem referebat, ut de domo, et genere suo nec loqueretur unquam, nec ullum cum ipsis omnino haberet litterarum commercium. Mexici cum ille degeret, demortua est nobilis quaedam foemina, quacum ei fuerat cognatio proxima; verum nec interfuit pompae funebri, nec penitus verbum protulit, quo de functam in suis esse intelligeretur. Hac eadem de causa Mexicum advenerat germanus Antonii frater; quem nunquam ille domi visitavit; satis esse credens, quod in via casu occurrentem salutaverit. Cum Angelopoli moraretur Antonius, recuperandae valetudinis gratia migravit illac ejus Mater; quam raro, nec nisi breviter, ac fixis in terram oculis, de salute quaesiturus, convenit.

Avaritiam, carnis illecebras, et, verbo, vitia omnia, perversasque libidines cruci suffixerat, ut cum Paulo loquamur, accuratissime intendens votis religiosis. Quod paupertatis est, non modo supervacanea non habebat, verum et saepissime deerant ipsi necessaria. Mos illi fuit nunquam interruptus, aperto capite incedere: calceis, dum Durangi vixit, usus est ex
cras-

crassiori corio, quam Socii caeteri solebant. Cum iter ageret, contactus ibat lacerna, qua nimirum eadem per urbem utebatur: nec aliud unquam habuit, quo frigora propulsaret. De interiori veste nihil curabat, nec illam pro se tegendo indignam reputabat, utcunque obsoleta esset, ac lacera; nisi Superior a fullone monitus provideret. Siquis donum quodcunque ipsi mitteret, quantumvis flocci aestimandum, ad Superiorem ferebat, ut suo disponderet arbitrio, quid agendum: quod si ex epularibus esset, rogare solebat, ut alicui ministraretur aegrotis. In castimonia videbatur ex carne non formatus: ferventissima de Divinis commentatio, perpetua motuum animi coercitio, poenitentiae, atque Eucharistiae frequentatio, singularisque in Regnam Virginum pietas, quatuor fuere arces, quas in pretiosi hujus thesauri custodiam erexit a teneris. Mira efficacia, qua in contrarium vitium invehebatur e suggestu, satis manifestat, quanto ipsum odio prosequeretur. Nunquam tangi permisit, nec ab insonti aetate parvulis, quibus nondum potuerat rationis lumen illuxisse: cumque olim trima quaedam puella invitum amplecteretur; cohorruit admodum, et rubore suffusus, ita se occuluit in lacerna, ut innocens illa, recesserit pavefacta. Equidem scio, posse id a quibusdam fastidium delicatulum reputari; verum hoc delicatissimum fastidium sapor divinus est, et rubor veluti color natus innocentissimae, atque excellentissimae castimoniae. Tale fuit exemplum in Aloysio Gonzaga, tale in aliis

aliis ejusdem maximopere illibatae innocentiae. In obedientiae laude totus erat in Lojolae sententis de hujusmodi virtute observandis. Censebat Ignatius, Paulum secutus Apostolum, *subditos adeo nos omni humanae Potestati, ut ubi peccatum non appareret, tum judicio, tum voluntate, tum opere, obediendum foret dicto citius.* Itaque nec judicium, nec voluntas Corro erat, nisi a Superiore illam derivaret: hunc in dubiis consulebat, nec ab ejus mente semel cognita, vel in minoris momenti rebus, audebat unquam recedere. Neque modo resistere visus non est; verum nec primo animi motu Superioris obsequi voluntati dubitavit; sive Socios omnes, sive peculiariter seipsum imperia respuerent. Nec minori erat obsequio in mente sua subjicienda conscientiae Moderatoris opinioni; neque minus exactus quibuscunque Societatis praescriptionibus honorem praestabat. Id dicere hac de re, satis esse arbitror, quod complures primae fidei testes de ipsius interrogati virtutibus asseverant: se ad plures annos Antonio Corro contubernales fuisse, nec vidisse illum peccantem unquam sive in aliquam sanctae Matris Ecclesiae legem, sive in Societatis praescriptionem vel minimam. Quod sane unum meo judicio, quaecunque in homine laudando dicere possimus, exaequat elogia.